

Bruselj, 6. julij 2018
(OR. en)

9620/18

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0203 (COD)**

**JUSTCIV 132
EJUSTICE 65
COMER 50
CODEC 931**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	31. maj 2018
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2018) 378 final
Zadeva:	Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2018) 378 final.

Priloga: COM(2018) 378 final

Bruselj, 31.5.2018
COM(2018) 378 final

2018/0203 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah

{SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 284 final} - {SWD(2018) 285 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Med nalogami EU je tudi razvoj evropskega območja pravice v civilnih zadevah, ki temelji na načelih medsebojnega zaupanja in vzajemnega priznavanja sodb. Za območje pravice je potrebno čezmejno pravosodno sodelovanje. V ta namen in za spodbujanje pravilnega delovanja notranjega trga je EU sprejela zakonodajo o čezmejnem vročanju sodnih pisanj¹ in o sodelovanju pri pridobivanju dokazov². Ta instrumenta sta ključna pri urejanju pravne pomoči v civilnih in gospodarskih zadevah med državami članicami. Njun skupni namen je zagotoviti učinkovit okvir za čezmejno pravosodno sodelovanje. Nadomestila sta prejšnji bolj zapleteni mednarodni sistem haaških konvencij³ med državami članicami⁴.

Ta zakonodaja o pravosodnem sodelovanju dejansko vpliva na vsakdanje življenje državljanov EU, ne glede na to, ali gre za posameznike ali nosilce dejavnosti. Uporablja se v sodnih postopkih s čezmejnimi posledicami, kjer je pravilno delovanje pravosodnega sodelovanja nujno za zagotavljanje dostopa do pravnega varstva in poštenega sojenja. Učinkovitost okvira mednarodne pravne pomoči neposredno vpliva na to, kako državljani, ki so vključeni v take čezmejne spore, dojemajo delovanje sodstva in pravne države v državah članicah.

Za pravilno delovanje notranjega trga je potrebno tudi nemoteno sodelovanje med sodišči. Leta 2018 ima približno 3,4 milijona civilnih in gospodarskih sodnih postopkov v EU čezmejne posledice⁵. V številnih postopkih je treba pridobiti dokaze iz druge države članice; uredba o pridobivanju dokazov določa orodja, ki omogočajo lažji dostop do takšnih dokazov.

Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah je pomemben instrument za evropsko pravosodno sodelovanje, glede na to, da je pogosto ključnega pomena, da se sodišču predložijo zadostni dokazi za utemeljitev zahtevka. Uredba na ravni EU uvaja sistem za neposredno in hitro posredovanje in izvršitev zaprosil za pridobivanje in izvrševanje dokazov med sodišči in določa natančna pravila glede oblike in vsebine takšnih zaprosil. Zlasti je izboljšala sistem zadevnih Haaških konvencij z vzpostavitvijo sodobnega in učinkovitega sistema neposrednih stikov med sodišči (posredovanje zaprosil in ponovno posredovanje dokazov), ki nadomešča zapleteni sistem, po katerem so bila zaprosila posredovana od

¹ Uredba (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah („vročanje pisanj“) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000 (UL L 324, 10.12.2007, str. 79).

² Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (UL L 174, 27.6.2001, str. 1).

³ Konvencija z dne 15. novembra 1965 o vročitvi sodnih in zunajsodnih listin v civilnih ali gospodarskih zadevah v tujini;

Konvencija z dne 18. marca 1970 o pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah v tujini.

⁴ Uredbi se uporabljata za vse države članice EU, razen za Dansko. Danska je z Evropsko skupnostjo 19. oktobra 2005 sklenila vzporedni sporazum o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah, ki določbe uredbe o vročanju pisanj in ukrepe za njeno izvajanje razširja na Dansko. Sporazum je začel veljati 1. julija 2007 (glej UL L 300 z dne 17.11.2005, str. 55, UL L 120, 5.5.2006, str. 23). Vzporedni sporazum v zvezi s pridobivanjem dokazov ni bil sklenjen.

⁵ Te številke odražajo ocene iz ekonomske študije družbe Deloitte, na kateri temelji ocena učinka. Ocene temeljijo na podatkih Eurostata, Komisije Sveta Evrope za učinkovitost pravosodja (CEPEJ) in Evropske komisije ter informacijah, zbranih med pogovori. Študija je bila naročena pri družbi Deloitte po pogodbi št. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Končno poročilo še ni objavljeno.

sodišča v državi članici A centralnemu organu v državi članici A, nato centralnemu organu v državi članici B in nazadnje sodišču v državi članici B (in obratno nazaj). Uredba omogoča tudi neposredno pridobivanje dokazov s strani sodišč v drugih državah članicah.

Komisija je leta 2017 v podporo ustrezni, celoviti in posodobljeni analizi ter sklepom o izvajanju uredbe v praksi (kot dopolnitev ugotovitev iz drugih ocenjevanj⁶) izvedla oceno ustreznosti predpisov (REFIT) v skladu s smernicami za boljše pravno urejanje, da bi ocenila delovanje instrumenta glede na pet ključnih obveznih ocenjevalnih meril, tj. uspešnost, učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodana vrednost EU.

Ugotovitve iz ocenjevalnega poročila REFIT so bile uporabljene kot podlaga za opredelitev problema v oceni učinka, ki je priložena temu predlogu. Poročilo kaže, da so stiki med organi, določenimi z uredbo, še vedno skoraj izključno v papirni obliki, kar ima negativne učinke na stroške in učinkovitost. Tudi videokonferenca se za zaslišanje osebe v drugi državi članici uporablja le redko. Predlog zato obravnava potrebo po posodobitvi, zlasti digitalizaciji in uporabi sodobne tehnologije, pri čezmejnem pridobivanju dokazov. V njem so obravnavane tudi druge težave, ki so se pokazale pri oceni: zamude in stroški za državljane, podjetja in države članice, pomanjkljivosti pri varstvu procesnih pravic ter pravna zapletenost in negotovost.

Cilj predloga je izboljšati nemoteno delovanje območja svobode, varnosti in pravice ter notranjega trga s krepitvijo učinkovitosti in hitrosti čezmejnega pridobivanja dokazov. To bo dosegel s prilagoditvami Uredbe (ES) št. 1206/2001 tehničnemu razvoju, ki izkorišča prednosti digitalizacije, in zagotovitvijo, da se pogosteje uporabljajo videokonference. Pobuda povečuje pravno varnost in s tem prispeva k preprečevanju zamud in nepotrebnih stroškov za državljane, podjetja in javne uprave ter obravnava pomanjkljivosti pri varovanju procesnih pravic strank.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta pobuda je tesno povezana s pobudo o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj), kakor ga ureja Uredba (ES) št. 1393/2007.

Predlog je skladen z obstoječimi instrumenti Unije, sprejetimi na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah. Uredba (ES) št. 1206/2001 ne posega v morebitno izmenjavo informacij med organi na podlagi sistemov, ki so vzpostavljeni z uredbo Bruselj IIa⁷ in uredbo o preživninah⁸, tudi kadar imajo te informacije dokazno vrednost, zato ima organ prosilec možnost, da prosto izbere najprimernejšo metodo.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog uredbe je del pravnega okvira EU o pravosodnem sodelovanju v civilnih in gospodarskih zadevah ter prispeva k cilju EU za vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice, kakor je opredeljeno v členu 3(2) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in členu 67 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). V tem okviru EU razvija pravosodno

⁶ Glej opombo 5.

⁷ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).

⁸ Uredba Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (UL L 7, 10.1.2009, str. 1).

sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah s čezmejnimi posledicami na podlagi načela vzajemnega priznavanja sodb in odločb, kot je določeno v členu 81 PDEU. Uredba prav tako prispeva k cilju EU glede vzpostavitve notranjega trga (člen 26 PDEU).

Agenda EU na področju pravosodja za leto 2020 poudarja, da bi bilo treba za okrepitev medsebojnega zaupanja med pravosodnimi sistemi držav članic preučiti potrebo po okrepitvi procesnih pravic v civilnem postopku, na primer v zvezi s pridobivanjem dokazov⁹. Cilj izboljšanja okvira pravosodnega sodelovanja v EU je tudi v skladu s cilji Komisije iz strategije za enotni digitalni trg¹⁰: v okviru e-uprave strategija izraža potrebo po več ukrepanja za posodobitev javne (tudi sodne) uprave, doseganje čezmejne interoperabilnosti in spodbujanje enostavnih stikov z državljani.

Zato se je Komisija v svojem delovnem programu za leto 2018 zavezala, da bo pripravila predlog za revizijo uredbe o pridobivanju dokazov¹¹.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga predloga je člen 81 PDEU (pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami). Točka (d) člena 81(2) EU podeljuje pooblastilo za sprejetje ukrepov, katerih cilj je zagotoviti sodelovanje pri pridobivanju dokazov.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Težave, ki jih pobuda obravnava, nastanejo v čezmejnih sodnih postopkih (ki so po definiciji zunaj dosega nacionalnih pravnih sistemov) ter izvirajo iz nezadostnega sodelovanja med sodišči držav članic ali zaradi nezadostne interoperabilnosti in skladnosti med domačimi sistemi in pravnimi okolji. Predpisi na področju mednarodnega zasebnega prava so določeni v uredbah, saj je to edini način za zagotavljanje zelene enotnosti. Čeprav državam članicam načeloma nič ne preprečuje, da digitalizirajo način sporazumevanja, pretekle izkušnje in projekcije o tem, kaj se bo zgodilo brez ukrepanja EU, kažejo, da bi bil napredek zelo počasen in da tudi v primeru ukrepanja držav članic interoperabilnosti ni mogoče zagotoviti brez okvira na podlagi prava EU. Zato cilja tega predloga ne morejo zadovoljivo doseči države članice same, temveč ga je mogoče doseči samo na ravni Unije.

Dodana vrednost EU je dodatno izboljšanje učinkovitosti in hitrosti sodnih postopkov, in sicer s poenostavitvijo in pospešitvijo mehanizmov sodelovanja v zvezi s pridobivanjem dokazov, ter s tem izboljšanje delovanja pravosodja v zadevah s čezmejnimi posledicami.

• Sorazmernost

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj je strogo omejen na okvire, ki so potrebni za doseganje njegovih ciljev. Predlog ne posega v različne nacionalne ureditve za pridobivanje dokazov.

⁹ *Agenda EU na področju pravosodja za leto 2020: krepitev zaupanja, mobilnosti in rasti v Uniji* (COM(2014) 144 final, str. 8).

¹⁰ COM(2015) 192 final z dne 6. maja 2015, str. 16.

¹¹ *Delovni program Komisije za leto 2018 – Načrt za enotnejšo, močnejšo in bolj demokratično Evropo* (COM(2017) 650 final z dne 24. oktobra 2017, Priloga II, točki 10 in 11).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene / preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Rezultate naknadne ocene Uredbe (ES) št. 1206/2001, ki je priložena oceni učinka, je mogoče povzeti, kot sledi.

Na splošno je uredba pripomogla pri doseganju svojih splošnih, posebnih in operativnih ciljev. Strokovni delavci so pozdravili uvedbo skupnih metod za pridobivanje dokazov. Uvedba standardnih obrazcev in komunikacijskih kanalov je olajšala komunikacijo. Uredba je izboljšala učinkovitost sodnih postopkov, tako v primerjavi s Haaško konvencijo kot v časovnem obdobju med letoma 2001 in 2017. Tako prispeva k območju svobode, varnosti in pravice ter k nemotenemu delovanju notranjega trga. Povečuje vzajemno zaupanje med sodišči in pomaga zmanjšati breme za državljane in podjetja, ki sodelujejo v čezmejnih postopkih.

Ugotovljene so bile številne ovire, ki kažejo, da so možnosti za izboljšave. Te ovire so povezane predvsem z zamudami in stroški za podjetja in državljane, ki nastanejo zaradi pomanjkanja izkoriščanja možnosti sodobnih tehnologij za hitrejšo komunikacijo in neposredno pridobivanje dokazov. Najbolj presenetljivi primeri se nanašajo na neuporabo elektronske komunikacije pri izmenjavah med sodišči držav članic in organi, ki so še vedno v papirni obliki, in skromno uporabo elektronske komunikacije, zlasti videokonferenc, za neposredno pridobivanje dokazov. Uredba trenutno ne zahteva uporabe sodobnih tehnologij v sodstvu; dejstvo, da je takšna uporaba v celoti odvisna od prizadevanj posameznih držav članic, in splošni premik k digitalizaciji sta vodila do zelo počasnega napredka, tako v absolutnem smislu kot tudi v primerjavi z uporabo sodobnih tehnologij v domačem okolju.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Komisija je opravila obširno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi. V enotnem javnem posvetovanju, ki je potekalo od 8. decembra 2017 do 2. marca 2018, sta bili obravnavani Uredba (ES) št. 1393/2007 in Uredba (ES) št. 1206/2001. Skupaj je bilo prejetih 131 prispevkov (zlasti iz Poljske, sledile pa so ji Nemčija, Madžarska in Grčija). Na dveh tematskih srečanjih Evropske pravosodne mreže so bili obravnavani praktični problemi in možne izboljšave obeh uredb. Tematska srečanja so potekala z vladnimi strokovnjaki držav članic. Izvedena je bila delavnica za izbrane zainteresirane strani s posebnim poudarkom na vprašanjih, povezanih z čezmejnimi sodnimi postopki. Rezultati teh posvetovanj so bili na splošno pozitivni, pokazala pa se je tudi potreba po ukrepanju.

Poleg tega se je Komisija redno posvetovala z zainteresiranimi stranmi in državami članicami prek skupine strokovnjakov Sveta za elektronsko vročitev listin in elektronske komunikacije, ki se sestaja štiri– do šestkrat na leto.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Strokovna skupina za posodobitev pravosodnega sodelovanja v civilnih in gospodarskih zadevah je med januarjem in aprilom 2018 organizirala šest srečanj. Študija iz leta 2016, ki jo

je izvedel konzorcij pod vodstvom Univerze v Mariboru, je zagotovila primerjalno analizo zakonodaje o dokazih v 26 državah članicah.¹²

- **Ocena učinka**

Ta predlog spremlja ocena učinka v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije SWD(2018) 285.

Preučeni so bili več možnosti, od nezakonodajnih ukrepov do zakonodajnih ukrepov z različno zastavljenimi cilji.

Prednostna možnost je sveženj politik, ki vključuje več ukrepov:

- uporaba elektronskega posredovanja kot privzetega kanala za elektronsko komunikacijo in izmenjavo dokumentov;
- spodbujanje sodobnih načinov pridobivanja dokazov, kot je videokonferenca, če je treba osebo zaslišati iz druge države članice, in spodbude (prek financiranja nacionalnih projektov) za države članice, da sodišča opremijo z videokonferenčnimi zmogljivostmi;
- odpravljanje pravnih ovir za sprejemanje elektronskih (digitalnih) dokazov;
- odpravljanje razlik v razlagi pojma „sodišče“;
- komunikacija o pomembnosti enotnih standardov, določenih z uredbo (poenostavljeni postopki, enak standard varstva pravice udeleženih strank);
- dobre prakse za pristojna sodišča, da bi jim pomagale pri pravilni uporabi postopkov brez odlašanja, in
- ozaveščanje sodišč in pravnih strokovnjakov o razpoložljivosti neposrednega kanala za pridobivanje dokazov v skladu z uredbo.

Odbor za regulativni nadzor je na svojem srečanju 3. maja 2018 pregledal osnutek ocene učinka in 7. maja 2018 podal pozitivno mnenje s pripombami. Priporočila odbora so bila upoštevana. Revidirana različica poročila bolje pojasnjuje razmerje med obema pobudama v zvezi s pravosodnim sodelovanjem (vročanje pisanj in pridobivanje dokazov), širši okvir in razloge, zakaj uredba predstavlja pomemben korak naprej v primerjavi s Haaško konvencijo o pridobivanju dokazov. Poleg tega so večje težave in osnovni scenarij bolje opredeljeni in pojasnjeni, deli, ki se nanašajo na subsidiarnost in dodano vrednost EU, pa so se izboljšali. Nadalje so bili razviti sklepi ocene glede učinkovitosti, ocena možnosti politike pa se je osredotočila na glavna vprašanja (elektronske komunikacije in uporaba videokonferenc).

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Pobuda je vključena v delovni program Komisije za leto 2018, in sicer v okviru pobud REFIT na območju pravosodja in temeljnih pravic, zasnovanem na medsebojnem zaupanju¹³.

Prek platforme REFIT so zainteresirane strani predlagale, naj Komisija preuči možnosti za pospešitev pridobivanja dokazov v drugih državah članicah.

¹² <http://www.acj.si/en/presentation-evidence>

¹³ *Delovni program Komisije za leto 2018 – Načrt za enotnejšo, močnejšo in bolj demokratično Evropo*, COM(2017) 650 final z dne 24. oktobra 2017, Priloga II, točka 10, str. 4.

Sveženj politik naj bi prinesel koristi za državljane in podjetja, ki so udeleženi v čezmejnih postopkih. Večja pravna varnost ter hitrejši in cenejši postopek bi pomagala spodbuditi državljane in podjetja, ki so udeleženi v čezmejnih transakcijah, ter bi tako spodbujala čezmejno poslovanje in krepila delovanje notranjega trga. Elektronsko posredovanje in videokonference bi za države članice povzročili nekaj stroškov, vendar so ti enkratni, koristi pa bi bile stalne in bi prinesle prihranke (npr. stroški so nižji za zaslišanje priče prek videokonference kot osebno). Z večjo digitalizacijo pravosodja na splošno bi se zmanjšali tudi stroški, povezani posebej s to uredbo. Na splošno bi koristi nedvomno odtehtale stroške. Podjetja bi kot stranke v sodnem postopku tudi pridobila koristi z izboljšavami. Drugi učinki bi bili dokaj nevtralni.

Z uredbo bo zagotovljeno tudi vzajemno priznavanje digitalnih dokazov. To ne bo samo zmanjšalo bremena za državljane in podjetja v postopku, temveč tudi omejilo primere, v katerih se elektronski dokazi zavrnejo.

- **Temeljne pravice**

V skladu z agendo EU na področju pravosodja za leto 2020 predlog obravnava potrebo po okrepitvi procesnih pravic v civilnem postopku, da bi se okrepilo medsebojno zaupanje med pravosodnimi sistemi držav članic.

Uvedba elektronskih sredstev komuniciranja in večja uporaba videokonferenc naj bi izboljšala dostop državljanov in podjetij do pravnega varstva.

Predlagani ukrepi digitalizacije upoštevajo zahteve glede varstva podatkov in zasebnosti: sistem, ki ga je treba vzpostaviti za elektronsko izmenjavo med določenimi sodišči, mora vsebovati popolnoma zanesljivo in varno tehnično rešitev, ki zagotavlja celovitost in zaupnost posredovanih podatkov. Vnaprejšnja določitev kroga uporabnikov sistema (samo sodišča in pravosodni organi držav članic) daje dodatno zagotovilo, da bo ravnanje z osebnimi podatki ustrezno. Poleg tega bi moral sistem vzpostaviti decentralizirano strukturo, ki omogoča neposredno komuniciranje med svojima končnima točkama in s tem zmanjšuje tveganje z znižanjem števila obdelovalcev podatkov.

Pomembni zunanji dejavniki v zvezi z varstvom osebnih podatkov v okviru predlaganega svežnja politik so:

- Splošna uredba o varstvu podatkov¹⁴, ki se je začela uporabljati maja 2018 in ki bi morala povečati ozaveščenost in takojšnje ukrepanje za zagotovitev varnosti in celovitosti podatkovnih zbirk ter hiter odziv na kršitve zasebnosti v sodstvu, ter
- stalne grožnje za kibernetiko varnost v javnem sektorju. Pričakovati je, da se bodo poskusi napadov na javno infrastrukturo IT širili in vplivali na sodstvo v državah članicah; njihov vpliv se lahko stopnjuje zaradi vse večje povezanosti sistemov IT (na nacionalni ravni in na ravni EU).

Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016¹⁵, v katerem so vse tri institucije potrdile, da bi morale ocene obstoječe zakonodaje in politike

¹⁴ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

zagotoviti podlago za oceno učinka možnosti za nadaljnje ukrepanje, se bo uredba ocenila in Komisija bo predložila poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru najpozneje pet let po datumu začetka uporabe. Ocenjeni bodo učinki uredbe na terenu na podlagi kazalnikov in podrobne analize glede tega, v kolikšni meri se uredba lahko šteje za ustrezno, uspešno in učinkovito ter zagotavlja zadostno dodano vrednost EU in je skladna z drugimi politikami EU. Ocena bo vključevala pridobljene izkušnje, da se ugotovijo morebitne pomanjkljivosti, težave ali možnosti za nadaljnje izboljšave učinka uredbe. Države članice bodo Komisiji poslale potrebne informacije za pripravo poročila.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne bo povzročil znatnih stroškov za nacionalne uprave, temveč bo prinesel prihranke. Pričakuje se, da bodo nacionalni javni organi imeli koristi zaradi učinkovitejših pravnih postopkov ter manjših upravnih bremen in stroškov dela.

Stroški, povezani z razvojem, izvajanjem in vzdrževanjem elektronske komunikacije in izmenjave dokumentov ter z nakupom, izvajanjem in delovanjem profesionalne, visokokakovostne videokonferenčne opreme, bi se lahko sofinancirali.

Glavne možnosti financiranja EU v okviru sedanjih finančnih programov so program za pravosodje in Instrument za povezovanje Evrope (IPE). Program za pravosodje (proračun za leto 2018: 45,95 milijona EUR) podpira izvrševanje in pravna sredstva, ki so na voljo v državah članicah na področju civilnega pravosodja, in njegove prihodnje prednostne naloge v zvezi s financiranjem se osredotočajo na te elemente, ki so pomembni tudi za to pobudo. Instrument za povezovanje Evrope ima precej večji proračun (130,33 milijona EUR v letu 2018) in zagotavlja finančno podporo projektom IT, ki olajšujejo čezmejno sodelovanje med javnimi upravami, podjetji in državljani. Že zdaj se splošno uporablja za financiranje digitalizacije in dela v okviru e-pravosodja na področju civilnega pravosodja, vključno z evropskim portalom e-pravosodje in vključevanjem javnih dokumentov v nacionalne sisteme e-uprave ter sistem povezovanja poslovnih registrov (BRIS). Sveženj večletnega finančnega okvira za prednostno nalogo digitalne preobrazbe, kakor je bil predstavljen 2. maja 2018, vključuje 3 milijarde EUR za digitalni sklop Instrumenta za povezovanje Evrope za financiranje infrastrukture za digitalno povezljivost.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Vzpostavljene bodo trdne ureditve za spremljanje uredbe, vključno s celovitim sklopom kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov, ter jasen in strukturiran postopek poročanja in spremljanja. To je pomembno za zagotovitev, da se bodo spremembe učinkovito izvajale v državah članicah, in za preverjanje, ali je uredba uspešna pri doseganju svojih ciljev.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1(4)

Trenutno izraz „sodišče“ ni opredeljen, kar je privedlo do različnih razlag v državah članicah. Nekatere države članice ga razlagajo, kot da se nanaša zgolj na tradicionalna sodišča, druge

¹⁵ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje; UL L 123, 12.5.2016, str. 1–14.

pa izvršujejo tudi zaprosila drugih pravosodnih organov (npr. notarjev), če so na podlagi svoje nacionalne zakonodaje pooblašteni za pridobivanje dokazov. Tovrstno pravno negotovost bi bilo treba odpraviti z opredelitvijo pojma „sodišče“.

Člen 6

Ta predlog spremembe kot pravilo uvaja obvezno elektronsko posredovanje zaprosil in sporočil v skladu z uredbo (odstavek 1). V izjemnih primerih, tj. če sistem preneha delovati ali ni primeren za zadevno posredovanje (npr. posredovanje vzorca DNK kot dokaza), se še vedno lahko uporabijo drugi kanali (odstavek 4).

Člena 17 in 17a

Namen predlagane spremembe je zagotoviti primernejšo, pogostejšo in hitrejšo uporabo neposrednega pridobivanja dokazov v skladu s členom 17, in sicer prek videokonferenc, če so zadevnim sodiščem na voljo in primerne glede na posebne okoliščine primera.

Člen 17b

Namen tega novega člena je olajšati pridobivanje dokazov prek diplomatskih ali konzularnih predstavnikov. Ta člen določa, da lahko te osebe na ozemlju druge države članice in na območju, kjer opravljajo svoje naloge, v okviru postopkov, ki tečejo pred sodišči države članice, ki jo zastopajo, pridobijo dokaze z zaslišanjem državljanov države članice, ki jo zastopajo, brez prisilnih ukrepov in ne da bi za to potrebovali vnaprejšnje zaprosilo.

Člen 18a

Namen tega novega člena je zagotoviti, da se digitalni dokazi, pridobljeni v skladu s pravom države članice, v kateri so bili pridobljeni, ne zavrnejo kot dokaz v drugih državah članicah samo zaradi njihove digitalne narave.

Člena 19 in 20

Te spremembe prilagajajo uredbo določbam člena 290 PDEU.

Člen 22a

Na podlagi te določbe Komisija pripravi podroben program za spremljanje dosežkov, rezultatov in učinkov te uredbe.

Člen 23

Na podlagi te določbe Komisija izvede oceno te uredbe glede na smernice Komisije za boljšo pripravo zakonodaje in na podlagi odstavkov 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 ter predloži poročilo o glavnih ugotovitvah Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 81 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V interesu pravilnega delovanja notranjega trga je treba nadalje izboljšati in pospešiti sodelovanje med sodišči na področju pridobivanja dokazov.
- (2) Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001² določa pravila o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah.
- (3) Da bi zagotovili hitro posredovanje zaprosil in sporočil, bi bilo treba uporabiti vsa ustrezna sredstva moderne komunikacijske tehnologije. Zato bi bilo praviloma treba vse sporočanje in izmenjavo dokumentov izvajati prek decentraliziranega informacijskega sistema, ki ga sestavljajo nacionalni sistemi IT.
- (4) Da se zagotovi vzajemno priznavanje digitalnih dokazov, ne bi smeli zavrniti priznanja takšnih dokazov, pridobljenih v eni državi članici v skladu z njeno zakonodajo, kot dokazov v drugih državah članicah le zaradi njihove digitalne narave.
- (5) Uredba (ES) št. 1206/2001 ne bi smela posegati v možnost za organe, da si izmenjujejo informacije v okviru sistemov, vzpostavljenih z drugimi instrumenti Unije, na primer Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003³ ali Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009⁴, tudi kadar imajo te informacije dokazno vrednost, s čimer je izbira najprimernejše metode prepuščena organu prosilcu.
- (6) Sodobne komunikacijske tehnologije, zlasti videokonference, ki so pomembno sredstvo za poenostavitev in pospešitev pridobivanja dokazov, se trenutno ne izkoriščajo v celoti. Kadar je treba pridobiti dokaze z zaslišanjem priče, stranke ali

¹ UL C , , str. .

² Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (UL L 174, 27.6.2001, str. 1).

³ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL L 338, 23.12.2003, str. 1).

⁴ Uredba Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (UL L 7, 10.1.2009, str. 1).

izvedenca s stalnim prebivališčem v drugi državi članici, bi moralo sodišče dokaze pridobiti neposredno prek videokonference, če je zadevnim sodiščem na voljo in če menijo, da je uporaba takšne tehnologije ustrezna glede na posebne okoliščine zadeve.

- (7) Da bi olajšali pridobivanje dokazov prek diplomatskih ali konzularnih predstavnikov, lahko ti uradniki na ozemlju druge države članice in na območju, kjer opravljajo svoje naloge, v okviru postopkov, ki tečejo pred sodišči države članice, ki jo zastopajo, pridobijo dokaze z zaslišanjem državljanov države članice, ki jo zastopajo, brez prisilnih ukrepov in ne da bi za to potrebovali vnaprejšnje zaprosilo.
- (8) Ker ciljev te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se ti cilji zaradi vzpostavitve pravnega okvira, ki zagotavlja hitro posredovanje zaprosil in sporočil v zvezi s pridobivanjem dokazov, lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (9) V skladu s členom 3 ter členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, [je/sta] [Združeno kraljestvo] [in] [Irski] [podalo/a uradno obvestilo, da želi/ta sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe] [ne sodeluje/ta pri sprejetju te uredbe, ki zanj/o/u ni zavezujoča in se v njem/njej/njiju ne uporablja].
- (10) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (11) Za posodobitev standardnih obrazcev iz prilog ali vnos tehničnih sprememb v navedene obrazce bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spremembami prilog. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, tudi na ravni strokovnjakov, in da se navedena posvetovanja izvedejo v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje*. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

*Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje; UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (12) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje bi morala Komisija izvesti oceno te uredbe na podlagi informacij, zbranih v okviru posebne ureditve za spremljanje, da bi ocenili dejanske učinke Uredbe in potrebo po nadaljnjem ukrepanju.
- (13) Uredbo (ES) št. 1206/2001 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1206/2001 se spremeni:

(1) v členu 1 se doda naslednji odstavek 4:

„4. V tej uredbi izraz ‚sodišče‘ pomeni vsak sodni organ države članice, ki je pristojen za izvršitev pridobivanja dokazov v skladu s to uredbo.“;

(2) člen 6 se nadomesti:

„Člen 6

Posredovanje zaprosil in drugih sporočil

1. Zaposila in sporočila v skladu s to uredbo se posredujejo prek decentraliziranega sistema IT, ki ga sestavljajo nacionalni sistemi IT, ki so medsebojno povezani s komunikacijsko infrastrukturo, ki omogoča varno in zanesljivo čezmejno izmenjavo informacij med nacionalnimi sistemi IT.
2. Za zaprosila in sporočila, ki se posredujejo prek decentraliziranega sistema IT iz odstavka 1, se uporablja splošni pravni okvir za uporabo storitev zaupanja iz Uredbe Sveta (EU) št. 910/2014⁵.
3. Kadar zaprosila in sporočila iz odstavka 1 zahtevajo ali vsebujejo žig ali lastnoročni podpis, se namesto tega lahko uporabijo ‚kvalificirani elektronski žigi‘ in ‚kvalificirani elektronski podpisi‘, kot so opredeljeni v Uredbi (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.
4. Kadar posredovanje v skladu z odstavkom 1 ni mogoče zaradi nepredvidene in izjemne motnje decentraliziranega sistema IT ali kadar takšno posredovanje ni mogoče v drugih izjemnih primerih, se posredovanje izvede na najhitrejši možni način, za katerega je zaprosena država članica navedla, da ga sprejema.“;

(3) člen 17 se spremeni:

(a) odstavek 2 se črta;

(b) v odstavku 4 se tretji pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Če v 30 dneh od posredovanja zaprosila sodišče, ki je zaprosilo, ni prejelo nobenih informacij o tem, ali je bilo njegovo zaprosilo odobreno, se zaprosilo šteje za odobreno.“;

(4) vstavi se naslednji člen 17a:

„Člen 17a

Neposredno pridobivanje dokazov prek videokonference

⁵ Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73).

1. Kadar je treba pridobiti dokaze z zaslišanjem priče, stranke ali izvedenca s stalnim prebivališčem v drugi državi članici in sodišče od pristojnega sodišča druge države članice ne zaprosi, naj pridobi dokaze v skladu s členom 1(1)(a), sodišče v skladu s členom 17 dokaze pridobi neposredno prek videokonference, če je zadevnemu sodišču na voljo in če meni, da je uporaba takšne tehnologije ustreza glede na posebne okoliščine zadeve.
2. Kadar je podano zaprosilo za neposredno pridobivanje dokazov prek videokonference, zaslišanje poteka v prostorih sodišča. Sodišče, ki je zaprosilo, in osrednji organ ali pristojni organ iz člena 3(3) ali sodišče, v prostorih katerega se opravi zaslišanje, se dogovorita o praktičnih ureditvah videokonference.
3. Kadar se dokazi pridobijo prek videokonference:
 - (a) da bi zagotovili spoštovanje temeljnih načel zakonodaje zaprosene države članice, lahko osrednji organ ali pristojni organ iz člena 3(3) v zaproseni državi članici določi sodišče, ki sodeluje pri izvršitvi pridobivanja dokazov;
 - (b) po potrebi na zahtevo sodišča, ki je zaprosilo, osebe, ki se zasliši, ali sodnika v zaproseni državi članici, ki se udeleži zaslišanja, osrednji organ ali pristojni organ iz člena 3(3) zagotovi, da ima oseba, ki bo zaslišana, ali sodnik pomoč tolmača.“;
- (5) vstavi se naslednji člen 17b:

„Člen 17b

Pridobivanje dokazov prek diplomatskih ali konzularnih predstavnikov

Diplomatski ali konzularni predstavniki države članice lahko na ozemlju druge države članice in na območju, kjer opravljajo svoje naloge, v okviru postopkov, ki tečejo pred sodišči države članice, ki jo zastopajo, pridobijo dokaze z zaslišanjem državljanov države članice, ki jo zastopajo, brez prisilnih ukrepov in ne da bi za to potrebovali vnaprejšnje zaprosilo v skladu s členom 17(1).“;

- (6) za členom 18 se vstavi naslednji oddelek 6:

„Oddelek 6

Vzajemno priznavanje

Člen 18a

Digitalni dokazi, pridobljeni v državi članici v skladu z njeno zakonodajo, se ne zavrnejo kot dokazi v drugih državah članicah le zaradi njihove digitalne narave.“;

(7) v členu 19 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 20 v zvezi s spremembo prilog, da se posodobijo standardni obrazci ali izvedejo tehnične spremembe teh obrazcev.“;

(8) člen 20 se nadomesti:

„Člen 20

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji iz tega člena.
 2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 19(2) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od ... [*datum začetka veljavnosti te uredbe*].
 3. Pooblastilo iz člena 19(2) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je določen v sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
 4. Pred sprejetjem delegiranega akta se Komisija posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenuje vsaka država članica v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁶.
 5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
- (9) Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 19(2), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Navedeni rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“;
- (10) vstavi se naslednji člen 22a:

„Člen 22a

Spremljanje

⁶ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

1. Komisija najpozneje do [*dve leti po začetku uporabe*] vzpostavi podroben program za spremljanje dosežkov, rezultatov in učinkov te uredbe.
 2. V programu spremljanja se določijo načini in časovni intervali za zbiranje podatkov in drugih potrebnih dokazil. Program določa ukrepe, ki jih sprejmejo Komisija in države članice za zbiranje in analizo podatkov ter drugih dokazil.
 3. Države članice predložijo Komisiji podatke in druga dokazila, potrebna za spremljanje.“;
- (11) člen 23 se nadomesti:

„Člen 23

Ocena

1. Komisija ne prej kot [*pet let po začetku uporabe te uredbe*] izvede oceno te uredbe ter Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o glavnih ugotovitvah.
2. Države članice Komisiji predložijo potrebne informacije za pripravo navedenega poročila.“

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od [...].

Vendar se točka 2 člena 1 uporablja od ... [*24 mesecev po začetku veljavnosti*].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik